

20. Odpoveď dočasne povereného ministra životného prostredia Slovenskej republiky J. Budaja na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky F. Kuffu podanú 16. februára 2023 vo veci metodiky posudzovania útokov medveďa hnedého na človeka

MINISTERSTVO

ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ján Budaj
minister

KANCELÁRIA PREDSE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ RI		
Dátum zaevidovania: 15-03-2023		
Číslo spisu: PREDS-96-1/2023		
Listy: 2	Prílohy:	
RZ	ZH	

Bratislava, 14. marec 2023
Číslo: 12783/2023

Vážený pán poslanec,

dňa 21. februára 2023 bola na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) doručená Vaša interpelácia vo veci metodiky posudzovania útokov medveďa hnedého na človeka. Pod číslom PREDS-96/2023 mi ju postúpil predseda Národnej rady Slovenskej republiky.

Vo Vašej interpelácii sa zaujímate o metodiku posudzovania útokov medveďa hnedého na človeka. Keďže Vaše otázky na seba úzko nadväzujú zasielam Vám nasledovnú odpoveď:

1. Existuje metodika na vyhodnocovanie útokov medveďa na človeka? Alebo je to len dnes a v nedávnych rokoch subjektívne posúdenie členov Zásahového tímu pre medveďa hnedého na Slovensku?
2. Ak existuje metodika, koľko metodík vyhodnocovania útokov medveďa na človeka, resp. s koľkými metodikami disponuje a pracuje Ministerstvo životného prostredia SR? Zároveň prosím o zaslanie metodiky, ktorú používa MŽP SR, resp. pracovníci zásahového tímu.

Podľa medzinárodne uznávanej terminológie, ktorá bola definovaná v roku 2012 na 4. Medzinárodnom seminári pre konflikty medveďa a človeka (4th International Human-Bear Conflicts Workshop, March 20-22, 2012, Missoula, Montana, USA), sa za útok medveďa na človeka považuje udalosť, pri ktorej došlo k priamemu fyzickému kontaktu alebo zraneniu človeka medveďom (Hopkins J.B. III, Herrero S., Shideler R.T., Gunther K.A., Schwartz C.C. & Kalinowski S.T. 2010. A proposed lexicon of terms and concepts for human-bear management in North America. *Ursus* 21(2): 154–168, ďalej len „Hopkins et al. 2010“).

Útoky medveďa na človeka je možné rozdeliť na útoky „defenzívne“ a „predačné“. Za defenzívny útok sa považuje obranná reakcia medveďa, vyvolaná náhlým stretnutím alebo prekvapením medveďa (Hopkins et al. 2010). Práve prekvapenie vodiacej medvedice a jej prirodzená snaha o obranu mláďat, patrí k najčastejším príčinám útoku medveďa hnedého na človeka u nás aj vo svete. Predačný útok je možné definovať ako jav, pri ktorom medveď aktívne prenasleduje človeka s úmyslom ho uloviť (Herrero S. and Higgins A. 2003. *Human injuries inflicted by bears in Alberta: 1960–1998. Ursus* 14:44–54, ďalej len „Herrero & Higgins 2003“).

Zásahový tím pre medveďa hnedého Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej len „Zásahový tím“) používa pri rekonštrukcii útokov metodické postupy, ktoré boli stanovené v spolupráci s profesorom Andreasom Zedrosserom (University of South-Eastern Norway) a profesorom Jonom E. Swensonom (Norwegian University of Life Sciences), a aplikované pri analýze 54 útokov medveďa hnedého na človeka, ku ktorým došlo v rokoch 2000 – 2016 na území Slovenskej republiky (Haring M. 2018. *Master Thesis: Bear attacks on people in Slovakia, 2000-2016. University of South-Eastern Norway and Žilina University, Tatranská Javorina, Slovakia. 44 pp. Dostupné online*). Rekonštrukcii týchto útokov, často aj za prítomnosti zranenej osoby na mieste útoku, sa venoval Mgr. Michal Haring, MSc., súčasný člen Zásahového tímu.

Vo Vašej interpelácii poukazujete na štatistickú odlišnosť v počte útokov medveďa hnedého na človeka, čo celkom správne pripisujete nejednotným metódam zberu a vyhodnocovaniu údajov. V tejto súvislosti treba poukázať na zjavný nesúlad medzi počtom útokov medveďa, ktoré boli vykázané užívateľmi poľovných revírov a zisteniami Zásahového tímu. Ako príklad je možné uviesť Poľovnícku štatistickú ročenku za rok 2021, v ktorej NLC uvádza 6 útokov, hoci dôkladnou prácou Zásahového tímu, bolo v roku 2021 preukázaných 8 útokov medveďa hnedého na človeka na území Slovenskej republiky.

Podľa poľovníckej štatistiky prišlo v rokoch 2007 – 2021 na území Slovenskej republiky ku 642 „nedokončeným útokom“ medveďa hnedého na človeka. Nemožno sa čudovať, že nie len tieto dáta odborníci spochybňujú, ak poľovnícke subjekty nie sú schopné zaevidovať ani tie útoky medveďa, ktoré sa skutočne stali, a je ich možné na rozdiel od tých „nedokončených“ dôveryhodne preukázať.

Zásahový tím „nedokončený útok“ považuje za stretnutie alebo incident, v závislosti od situácie a správania sa medveďa. Za „stretnutie“ je možné považovať situáciu, pri ktorej si človek a medveď všimnú jeden druhého, pričom výsledok takéhoto stretnutia sa môže líšiť v závislosti od situácie. „Incident“ je možné definovať ako interakciu s človekom, pri ktorej medveď reaguje agresívne.

Fakt, že za útok medveďa na človeka sa väčšinou považuje fyzický kontakt, pri ktorom bohužiaľ dochádza k zraneniam človeka medveďom, necháva menej priestoru pre skreslenú alebo subjektívnu interpretáciu samotnej udalosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené Zásahový tím vyhodnocuje útoky medveďa na človeka na základe medzinárodne uznávanej terminológie definovanej v roku 2012 na 4. Medzinárodnom seminári pre konflikty medveďa a človeka (*4th International Human-Bear Conflicts Workshop, March 20-22, 2012, Missoula, Montana, USA*). Za útok medveďa na človeka sa považuje udalosť, pri ktorej došlo k priamemu fyzickému kontaktu alebo zraneniu človeka medveďom (*Hopkins et al. 2010*).

S úctou

Vážený pán
Filip Kuffa
poslanec
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava

Na vedomie:
Vážený pán
Boris Kollár
predseda
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava